

'We moeten ingrijpen, anders komt er weer een stuwmeer'

Lodewijk Asscher wist dat het UWV zijn werk niet aankon. Maar dat de achterstanden zo oplopen, was de minister van sociale zaken niet bekend. Een gesprek met een geschrokken bewindsman.

INGRID WEEL, REDACTIE ECONOMIE

Duizenden mensen met een uitkering wachten op een herbeoordeling door een UWV-arts, en dat aantal neemt de komende jaren toe. Minister Lodewijk Asscher van sociale zaken wist niet dat de achterstanden zo oplopen. "En laat ik er niet omheen draaien; dat baart me zorgen", zegt hij. "We moeten ingrijpen anders dreigt een herhaling van het verleden, met een stuwmeer van 90.000 herbeoordelingen."

Hoe kan het dat u het niet wist? VVD-Kamerlid Schut-Welkzijn kaart al twee jaar aan dat er meer moet worden herbeoordeeld, en de UWV-artsen stuurden u en uw voorgangers met enige regelmaat een brief hierover.

"Er wordt inderdaad al langer gepraat over de effectiviteit van de herbeoordelingen en of er voldoende artsen zijn, maar niet over dit probleem van achterstanden. De exacte getallen over de achterstanden zijn de afgelopen maanden echt door het UWV zelf op een rij gezet. Die informatie had ik niet."

Binnen het UWV wist men van de achterstanden. Waarom heeft het UWV dit niet aangekaart bij u?

"Ik denk dat het UWV zelf zeer gemotiveerd is om achterstanden te voorkomen. Het is voor een uitvoeringsorganisatie heel belangrijk de werkvoorraden beheersbaar te houden. Maar laten we er alsjeblieft niet omheen draaien; deze cijfers laten zien dat we moeten gaan kijken hoe we een stuwmeer kunnen voorkomen."

Niet alleen de achterstanden ogen zorgelijk, maar ook het gegeven dat veel arbeidsongeschikte mensen vijf jaar lang niet worden herbeoordeeld terwijl ze in de tussentijd misschien allang weer zijn genezen.

"Dat hangt er vanaf. Ik wil me hierbij voorzichtig uitdrukken, omdat ik niet wil dat mensen die ziek zijn nu in de hoek worden gedrukt als onterechte uitkeringsontvangers. Aan de andere kant dient inderdaad iedereen op termijn een herbeoordeling te krijgen. Er is dan ook veel winst te behalen door herbeoordelingen effectiever en efficiënt in te zetten."

Dan is er ook nog een grote groep arbeidsongeschikten die ver van de arbeidsmarkt staan, die niet door het UWV-werkbedrijf worden geholpen. Hoe moet het daarmee?

"Dat staat op zich los van de achterstanden. Hierbij is het meer de vraag: hoe kun je beter omgaan met tijdelijk volledig arbeidsongeschikte mensen? Zij kunnen misschien wel voor een klein deel werken, maar het is wel ingewikkeld. Ik vind dat je een maatschappelijke plicht hebt om ook deze mensen aan het werk te helpen, maar dat is niet eenvoudig. Dat betekent echter niet dat je moet ophouden met deze mensen te begeleiden. Dat heb ik ook in een brief aan de Tweede Kamer geschreven."

Het UWV heeft al scenario's om de achterstanden weg te werken. Kunt u die oplossingen niet overnemen?

"Het is heel goed en terecht dat het UWV al bezig is met oplossingen. Ik ga kijken wat werkt, de voor- en nadelen afwegen en kijken hoeveel het kost. Dat is urgent als je ziet wat voor ophoop er dreigt, maar het moet ook zorgvuldig gebeuren. Het is realistisch dat ik pas in het voorjaar met een onderbouwd voorstel naar de Tweede Kamer kom."

De oplossingen liggen toch voor de hand? Meer mensen, meer artsen, efficiënter werken.

"Ik wil de oplossingen kunnen koppelen aan getallen. Ik wil weten hoeveel effect je met welke maatregel kunt bereiken. Ik wil het secuur doen. Daarom heb ik ook toen ik in Trouw las hoe groot de achterstanden waren, gezegd dat ik het grondig wil uitzoeken. Dat is gelukt. En nu wil ik ook in het voorjaar met een pakket van oplossingen komen waarbij ik kan zeggen wat ieder daarvan exact bijdraagt aan het terugbrengen van de achterstanden."

Moet het UWV op de schop? Wacht het UWV een reorganisatie?

"Je kunt niet uitsluiten dat gezien de aard van de problemen het effect zal hebben op de organisatie. Er wordt nu al 50 fte ingezet om de werkvoorraad van fraudesignalen weg te werken. Je lost dit probleem natuurlijk niet op als iedereen blijft doen wat hij nu al doet."

Valt het UWV iets te verwijten?

"Het is een hele grote organisatie waarop enorm is bezuinigd de afgelopen jaren. Met name in het vorige kabinet was dat heel drastisch. Dat was in een periode waarin veel bezuinigd moest worden. Er gaan dus ook dingen mis. Er zijn problemen geweest, met name met de website Werk.nl, waar iedereen zijn gegevens moet doorgeven, informatie kan inwinnen en vacatures bekijken. En toch blijven ze hard werken met volle overtuiging, en daar verdienen de medewerkers van het UWV best een compliment voor."

Grote achterstanden

Uitkeringsinstantie UWV kampt met aanzienlijke werkachterstanden, bleek een maand geleden uit interne documenten die deze krant in handen kreeg. Het UWV erkende dat er veel werk te doen is, maar zei ook dat het vaker voorkomt dat er pieken ontstaan, zoals bij de afdeling handhaving waar ze signalen van fraude met uitkeringen verwerken.

Toch zou dit keer niet alles op korte termijn kunnen worden weggewerkt, bevestigde het UWV. Bij herbeoordelingen en reïntegratietrajecten is het werk te specialistisch of is er niet voldoende budget.

De Tweede Kamer schrok en wilde snel uitleg van minister Lodewijk Asscher van sociale zaken. Deze kondigde aan het uit te zoeken en was daar gisteren mee klaar. De minister bevestigt nu de berichtgeving van Trouw. Hij gaat, met het UWV, werken aan een oplossing.

Komend voorjaar presenteert Asscher zijn plan.